

PERSONATGES

La primera llengua de Colom era el català

► Puntuava els textos amb un signe típic de la Corona d'Aragó

JUAN RUIZ SIERRA
MADRID

Tant esforç per combatre la regnant tesi que Cristòfol Colom va ser el fill d'un teixidor nascut a Gènova el 1451, amb estudis que sostenen que el descobridor d'Amèrica era francès, portuguès, alemany, escandinau, cors, anglès, grec, suís, gallec, aragonès, mallorquí, valencià, eivissenc o basc, i ara resulta que el secret del seu origen està en la vírgula, un extint signe de puntuació en forma de diagonal que al segle XV podia servir com a coma, punt i coma o punt. Colom, diu Estelle Irizarry, lingüista de la universitat nord-americana de Georgetown, era un puntuador consciencios. I feia servir moltíssimes vírgules, símbol ortogràfic que al segle XV es trobava gairebé exclusivament als textos en català de la Corona d'Aragó. Per tant, el personatge, continua la filòloga, que acaba de publicar el llibre *El ADN de los escritos de Cristóbal Colón* (Ed. Puerto), procedia d'una zona de parla catalana.

Irizarry desconeixia les vírgules quan va començar a escrutar els es-

crits originals del mariner. «He de confessar la meua sorpresa quan em vaig topar amb el signe, que és similar al que apareix a les adreces d'internet [el / de http://]. Després de sorprendre'm -va dir ahir des de Washington- vaig decidir buscar-lo en altres manuscrits de l'època de tots els països o regions que han reclamat Colom com a propi. Però aquesta puntuació només era típica de la parla catalana. I sobretot d'Eivissa».

La filòloga, que no va començar

la investigació amb la idea de provar d'on era natural el navegant, va passar llavors a definir Colom com un fil·listilista narratiu, versat en les diferències i dobles sentits que proporcionen els signes ortogràfics. «Era conscient de si mateix com a escriptor. Puntuava. Quan escrivia dels reis Catòlics era ambigü, i les seves frases, a causa de la puntuació, podien interpretar-se de tres formes: un no sap si els està agraït alguna cosa, discutint-los o criticant-los. Sol dir-

se que escrivia com un negociant, però això és perquè només va escriure el 25% dels seus diaris», va explicar. ¿Com ho sap? «En el 75% restant no hi apareixen vírgules. I en l'únic document que diu que va néixer a Gènova, tampoc. Si no hi ha vírgules, es tracta de transcripcions o falsificacions».

ANÀLISI CONCLOENT // Sobre l'incorrecte castellà de Colom s'han omplert centenars de pàgines. El peruà Luis

Ulloa, primer, i el català Lluís Yzaguirre, després, van sostenir que el descobridor cometia els típics errors d'algú que va aprendre a parlar en català, però el mateix Yzaguirre, professor de lexicografia de la Universitat Pompeu Fabra, va admetre que el seu estudi no era conclouent.

El d'Irizarry, segons ella mateixa, sí que ho és. «N'estic convençuda: la primera llengua de Colom va ser el català. Posteriorment va aprendre castellà». ≡

FAUNA

Les protectores accepten la caça del gos pres per lleona

ANNA LLUÍS
LA SÈNIA

«Admetem que legalment la seva actuació va ser correcta, encara que creiem que no era necessària». Així es va pronunciar la Comissió Interlocutora de les Protectores d'Animals de Catalunya a la sortida de la reunió que ahir a la tarda va mantenir amb la directora general de Medi Natural de la Generalitat, Núria Buenaventura, per obtenir explicacions sobre per què els Agents Rurals van matar a trets el gos assilvestrat que va ser confós amb una lleona a la Sénia (Montsià).

El Departament de Medi Ambient va aportar àmplia documentació per defensar la seva potestat legal per abatre un animal considerat perillós. «El decret aplicable al cas determina vuit característiques per valorar la perillositat d'un gos, i el que va ser abatut en complia set», van explicar fonts de la conselleria.

Ahir els defensors dels animals van poder veure fotos del gos sacrificat, un encreuament entre un pastor alemany i un gos de presa, segons Medi Ambient, que podria ser un dog argentí, van assenyalar les protectores. «En tot cas, a mi que em perdonin els veïns que el van veure, però no s'assemblava gens a una lleona», van puntualitzar. ≡

MY PERFECT PLAN

alfaromeo.es





DESDE 11.900€*

ALFA ROMEO MITO EN OCTUBRE DESDE 11.900€* CON EL PLAN 2000E

Para más información o solicitar una prueba, llama al 900 2532 00 o envía "MITO" al 5195*



*El Plan 2000E aplica en España y Portugal. El Plan 2000E Alfa Romeo Mito 1.4 120CV en la configuración base desde 11.900€ (IVA 2007) + IGT. Transporte, impuestos, seguro y mantenimiento Alfa Romeo, garantizados. El Plan 2000E incluye un seguro de 100€ en la prima. El seguro de 100€ en la prima para el Plan 2000E. La oferta válida en concesionarios adheridos a la promoción y vinculada al mantenimiento de las aportaciones al PLAN 2000E por el gobierno y CCAA. La oferta no aplica en el extranjero. El Plan 2000E 1.4 120CV en la configuración base desde 11.900€ (IVA 2007) + IGT. Transporte, impuestos, seguro y mantenimiento Alfa Romeo, garantizados. El Plan 2000E incluye un seguro de 100€ en la prima. El seguro de 100€ en la prima para el Plan 2000E. La oferta válida en concesionarios adheridos a la promoción y vinculada al mantenimiento de las aportaciones al PLAN 2000E por el gobierno y CCAA. La oferta no aplica en el extranjero.